Memo

Aan	: De leden van de raad
Van	: Burgemeester en Wethouders
Datum	: 15 oktober 2024
Onderwerp	: Gemeentefonds – Septembercirculaire 2024

Algemeen

Jaarlijks verschijnen meestal drie circulaires vanuit het Ministerie van BZK met informatie over de gemeentefondsuitkering. De circulaire van mei geeft de vertaling van de Voorjaarsnota van de rijksoverheid, de circulaire van september is de vertaling van de Miljoenennota en die van december is op basis van de Najaarsnota van het rijk. Het gemeentefonds is de grootste inkomstenpost voor iedere gemeente.

De ontvangst van de septembercirculaire 2024 leidt tot een actualisatie van de raming van het gemeentefonds. De laatste cijfers over het gemeentefonds waren gebaseerd op de meicirculaire 2024, ook de onlangs gepubliceerde tussenrapportage 2024 en programmabegroting 2025-2028.

De gevolgen van het regeerakkoord van het nieuwe kabinet zijn niet in deze septembercirculaire opgenomen. De plannen van het nieuwe kabinet zijn daarvoor nog onvoldoende uitgewerkt. Wel is duidelijk dat de miljardenkorting op gemeenten vanaf 2026 in stand blijft. De financiële positie van gemeenten verbetert niet.

Uitkomsten

De uitkomsten van de septembercirculaire laten voor de jaren 2024-2028 een positief verschil zien ten opzichte van de uitkomsten op basis van de meicirculaire 2024. Daar staat tegenover dat we ook te maken krijgen met hogere kosten. De uitkomsten voor 2024-2026 zijn per saldo wel positief, de jaren 2027-2028 komen per saldo negatiever uit dan we in de programmabegroting 2025-2028 hebben opgenomen.

In onderstaande overzicht worden de verschillen per jaar weergegeven.

Omschrijving (bedragen x 1.000) plus = voordeel	2024	2025	2026	2027	2028
Mei-circulaire 2024:					
Opgenomen in tussenrapportage 2024 en begroting 2025-2028	87.950	89.965	85.000	85.400	85.800
September-circulaire 2024:					
Actualisatie op basis van Miljoenennota van het rijk	88.850	90.950	86.600	86.100	85.900
Verschil septembercirculaire 2024 versus meicirculaire 2024	**900**	**985**	**1.600**	**700**	**100**
Verwachte uitgaven	-80	-145	-839	-868	-1.015
Verwacht netto effect op begrotingsresultaat	**820**	**840**	**761**	**-168**	**-915**

<u>Toelichting op verschil september- versus meicirculaire 2024</u>

De bijstelling voor 2024 en 2025 betreft vooral actualisatie van de verdeelmaatstaven. Voor 2025 en 2026 ontvangen we nog een uitkering voor de openbare bibliotheek in verband met wettelijke zorgplicht (€ 106.000 per jaar).

Vanaf 2026 betreft de verhoging met name de uitbetaling van middelen voor de jeugdzorg. Het kabinet Rutte IV had besloten om te besparen op jeugdzorg. Die besparing was in mindering gebracht op de middelen voor jeugdzorg die gemeenten ontvangen. Het nieuwe kabinet kiest er voor deze besparing, te laten vervallen. Voor 2026 en latere jaren

betekent dat voor Meppel € 1,1 miljoen extra. Daar tegenover staat dat we voor 2027 en 2028 een neerwaartse bijstelling van de uitkering moeten doen in verband met verwachte loon -en prijsstijgingen. Voor de verwachte toename van kosten voor de Wmo is vanaf 2026 een compensatie ontvangen.

Toelichting op verwacht netto effect op begrotingsresultaat

Tegenover de hogere gemeentefondsuitkering staan ook hogere kosten waar we in de financiële tussenrapportage 2024 en in de programmabegroting 2025-2028 geen rekening mee hebben gehouden. Hieronder een specificatie daarvan:

Omschrijving (bedragen x 1.000)	2024	2025	2026	2027	2028
Alleenverdieners	-51				
Wet betaalbare huur	-29	-39	-33	-18	-15
Openbare bibliotheek		-106	-106		
Terugdraaien besparing op kosten jeugd			-550	-550	-550
Indexatie WMO demografie			-150	-300	-450
Totaal verwachte uitgaven	**-80**	**-145**	**-839**	**-868**	**-1.015**

De grootste uitgaven zijn vooral het terugdraaien van de besparing op de kosten van jeugdzorg. De besparingsopgave waar het Rijk voor stond moest zorgen voor een besparing op de gemeentelijke uitgaven. Nu het Rijk die besparing laat vervallen moeten wij de ingeboekte besparing op de uitgaven ook terugdraaien. Het gaat vanaf 2026 om € 550.000 per jaar. Gezien de kostenontwikkeling en vergrijzing bij de Wmo verwachten we dat de compensatie die we nu ontvangen ook moeten uitgeven.

Conclusie

Voor 2024 stijgt het positieve resultaat zoals weergegeven in de financiële tussenrapportage met € 0,8 miljoen. Het eerst jaar van de programmabegroting 2025-2028 sluit nagenoeg op nul. Na deze septembercirculaire 2024 komen we uit op een positieve resultaat van € 0,8 miljoen voor 2025. Het geschetste tekort voor 2026 van € 3,3 miljoen kunnen we bijstellen naar een tekort van € 2,5 miljoen. Dit terwijl de twee jaren daarna het tekort oploopt naar € 4,0 miljoen in 2027 en € 5,3 miljoen in 2028.